

26.4.2024

ASIA Luonnonsuojelulain (1096/1996) 48 §:n mukainen lupa poiketa rauhoitetun valkohedokin (*Platanthera bifolia*) rauhoitussäännöksestä

HAKIJA Terrafame Oy
Malmitie 66
88120 Tuhkakylä

VIREILLE 2.2.2023

HAKEMUS

Terrafame pyytää lupaa poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksestä koskien valkohedokin (*Platanthera bifolia*) kolmea esiintymää, jotka sijaitsevat Sotkamossa, Terrafame Oy:n kaivospiirin alueella.

Poikkeamisluvan tarve liittyy Terrafamen kaivoksen sivukivialue KL1:sen rakentamiseen Munninmäelle, Kolmisopen malmion hyödyntämiseen ja Kolmisopen alueelle sijoitettavaan KS1-sivukivialueeseen. KL1-sivukivialueen YVA-menettely on ollut vuosina 2016-2017. Sivukivialueen KL1 ja siihen kuuluvien altaiden ja läjitysalueiden rakentamiseen ja käyttöönottoon on haettu ympäristölupaa vuonna 2020 (PSAVI/4347/2020). Sivukivialue KS1 on sisällytetty osaksi Kolmisopen ja kaivospiirin laajentamisen YVA-menettelyä vuonna 2021 ja sille on haettu ympäristölupaa kesäkuussa 2022 (PSAVI/7097/2022).

Poikkeamislupaa lajin rauhoitussäännöksistä haetaan kolmen valkohedokkiesiintymän hävittämiseen. Yksi esiintymistä sijaitsee Munninmäellä, sivukiven varastointiin suunnitellulla KL1-alueilla ja toinen Sopenvaaralla, suunnitellulla sivukivialueella KS1. Esiintymistä kolmas sijaitsee Kolmisopen Niskalanlahden pohjoispuolella, suunniteltujen kaivostoimintojen läheisyydessä, uuden purkuputken linjauksen kohdalla, joka toteutuu siinä tapauksessa, että Kolmisopen malmio otetaan käyttöön. Esiintymät tulevat häviämään jäädessään edellä mainittujen toimintojen alle. Hakemuksessa on esitetty esiintymien sijainnit. Muut kaivospiirillä tiedossa olevat inventoinneissa havaitut valkohedokkiesiintymät säilyvät.

Poikkeamislupahakemuksen kohteena olevat valkohedokkiesiintymät on kartoitettu vuosina 2021 (Sweco) ja 2022 (Envineer) ympäristövaikutusten arviointien liittyvien luontoselvitysten yhteydessä. Sivukivialue KL1 on suunniteltu otettavan käyttöön vuonna 2023 (Pöyry 2016). Sivukivialue KS1 on kuvattu Kolmisopen YVA-selostuksessa vuonna 2021 (Ramboll 2021) ja on esitetty otettavan käyttöön vuonna

2027. Niskalanlahden pohjoispuolen purkuputki puolestaan toteutuu, mikäli Kolmisopen malmio otetaan käyttöön.

Hakijan arvion mukaan lajin elinvoimaisuus säilyy, vaikka paikalliset esiintymät toimintojen myötä häviävät. Arviota perustellaan sillä, että laji luokitellaan kansallisessa uhanalaisuusluokituksessa elinvoimaiseksi (LC= Least Concern) lajiksi eikä lajilla ole uhkatekijöitä. Hakijan näkemyksen mukaan, ottaen huomioon lajin yleisyyden sekä soveltuvien kasvupaikkojen esiintymisen poikkeuslupahakemuksen kohteena olevien esiintymien läheisyydessä, siirtoistutukset tai muut lieventämiskeinot eivät ole tarpeellisia.

KAINUUN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää hakijalle luvan poiketa valkolehdokin rauhoituksesta hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Lupa on voimassa tämän päätöksen tultua lainvoimaiseksi seuraavilla ehdoilla:

1. Tämä lupa koskee toimenpiteitä, jotka liittyvät hakemuksessa esitettyihin hankkeisiin
2. Tämä lupa koskee vain hakemuksessa esitettyjä kolmea valkolehdokin esiintymää yksilöineen
3. Hakija huolehtii, että hakemuksen mukaisissa toimenpiteissä ei tuhota muita kaivospiirillä tiedossa olevia valkolehdokkiesiintymiä
4. Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi peruuttaa tämän luvan osittain tai kokonaan, jos hakija rikkoo luvan ehtoja.

Valkolehdokki on luonnonsuojelulain (1096/1996) 37 §:n ja 42 §:n sekä luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 20 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen liitteen 3(a) mukaisesti koko Suomessa rauhoitettu kasvilaji. Rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irti leikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 48 §:n 2 mom. mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 42 §:ssä säädetystä rauhoitussäännöksistä, jos lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Poikkeusta koskevaan päätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Suomen lajien uhanalaisuuden arvioinnissa vuonna 2019 valkolehdokki on arvioitu elinvoimaiseksi (LC). Laji luokitellaan elinvoimaiseksi, kun se ei täytä uhanalaisten (VU–CR) eikä silmälläpidettävien (NT) kriteerejä. Valkolehdokki on Suomen käämmeköistä kolmanneksi yleisin. Valkolehdokkia kasvaa tämän luvan tarkoittaman kolmen esiintymän lisäksi myös muualla kaivospiirin alueella sekä sen ulkopuolella. Sotkamon alueella valkolehdokkia esiintyy verrattain yleisenä, se ei ole erityisen vaatelias kasvupaikkansa suhteen ja sopivaa elinympäristöä on Sotkamossa runsaasti tarjolla. Hakemuksessa oli esitetty lajitietojärjestelmään tallennettujen Sotkamossa sijaitsevien valkolehdokkiesiintymien sijoittuminen kartalla ja todettu valkolehdokkia esiintyvän laajalti koko Sotkamon kunnan alueella. Kainuun ELY-

keskus lisää tähän, että lajia esiintyy todellisuudessa runsaammin kuin lajitietojärjestelmiin tallennetuista tiedoista on luettavissa, sillä elinvoimaisena (LC = least concern), ei-uhanalaisena lajina sen esiintymiä ei aikaisemman käytännön mukaan järjestelmällisesti edes tallennettu ympäristöhallinnon käytössä olleeseen uhanalaistietojärjestelmään.

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan valkolehdokin suojelutaso säilyy suotuisana poikkeuslupan myöntämisestä huolimatta, eikä korvaaville toimenpiteille nähdä tarvetta. Poikkeuslupa liitettyjen ehtojen tarkoitus on varmistaa lajin muiden esiintymien säilyminen kaivospiirin alueella sekä estää lajin yksilöiden/esiintymien tarpeeton hävittäminen. Kainuun ELY-keskuksella on ollut tätä päätöstä tehdessään käytössä hakemuksessa mainittujen hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvät materiaalit.

Hakemus on tullut vireille 2.2.2023, joten se käsitellään vanhan luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisesti.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 37 §, 42 §, ja 48 § 2 mom.

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

Hallintolaki (434/2003) 62 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (2003/13) 19 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä 1.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta. Ohje maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen on päätöksen liitteenä 2.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen ja ratkaissut ympäristövastuuyksikön päällikkö Jari Pesonen.

Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Lisätietoja päätöksestä antaa johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen, puh. 0295 038 620, marja.c.hyvarinen@ely-keskus.fi.

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös Terrafame Oy (päätöksen toimittamisesta sähköisesti on sovittu):
mari.malinen@terrafame.fi
elina.salmela@terrafame.fi

Suoritemaksu

ELY-keskusten maksullisista suoritteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1215/2023) maksutaulukon mukaan poikkeuksesta eliölajien rauhoitusmääräyksistä peritään 316 euroa.

Päätöksen tiedoksiantotapa

Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla. Yleistiedoksiantoa koskeva ilmoitus julkaistaan 26.4.2024 Kainuun ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/kainuu

Tiedoksi (myös sähköisesti)

Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Suomen ympäristökeskus
Sotkamon kunta
Kainuun luonnonsuojelupiiri
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Liitteet Liite 1. Valitusosoitus
Liite 2. Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Liite 1.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valitus osoitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaantiajankohta:

- postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan tiedoksi saaduksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi kirjeen saapumispäivänä
- postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus
- haastetiedoksiantona toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus
- vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksiantotodistus
- milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena (3) päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä
- julkisessa kuulutuksessa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.
- yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.
- sähköpostitse toimitetun päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies myös tämän nimi ja yhteystiedot
- postiosoite tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut valituksen kohteena olevan päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa valitusviranomaiselle.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Tämä koskee myös sähköisessä asiointipalvelussa, sähköpostitse, postitse tai telekopiona toimitettavaa valitusta.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituksen valitusajassa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle. Tämän on toimitettava valitus viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3. krs, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42800
Faksi: 029 56 42841
Aukioloaika: arkisin kello 8.00 - 16.15.

Valituksen käsittelystä perittävä maksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa (tuomioistuinmaksulaki 1455/2015, oikeusministeriön asetus 1122/2021). Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Liite 2

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2022 annetun valtioneuvoston asetuksen (1259/2021) perusteella määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja allekirjoittaminen

Oikaisuvaatimus, joka osoitetaan Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- päätös/lasku, johon oikaisua haetaan, miltä kohdin päätökseen/laskuun haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset vaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- oikaisunalainen päätös, lasku tai muu asiakirja, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja

Aika oikaisuvaatimuksen tekemiseen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä (pätöksen tai laskun tekopäivästä).

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuskirjelmän voi toimittaa Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
postiosoite: PL 115, 87101 Kajaani
käyntiosoite: Kalliokatu 4, 87100 Kajaani
puhelinvaihe: 0295 023 500
aukioloaika: klo 8.00–16.15

Tämä asiakirja KAIELY/99/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/99/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pesonen Jari 26.04.2024 12:15

Esittelijä Hyvärinen Marja C 26.04.2024 11:10